

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за определянето, представянето и етикетирването на спиртни напитки, използването на наименованията на спиртните напитки при представянето и етикетирването на други храни и защитата на географските указания на спиртни напитки“

[COM(2016) 750 final — 2016/0392 (COD)]

(2017/C 209/09)

Докладчик: **Peter SCHMIDT**

Консултация	Съвет, 9.12.2016 г. Европейски парламент, 12.12.2016 г.
Правно основание	член 43, параграф 2, член 114, параграф 1, и член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Компетентна секция	„Земеделие, развитие на селските райони, околна среда“
Приемане от секцията	14.3.2017 г.
Приемане на пленарна сесия	29.3.2017 г.
Пленарна сесия №	524
Резултат от гласуването	211/0/4
(„за“/„против“/„въздържал се“)	

1. Заключение и препоръки

1.1. ЕИСК приветства инициативата на Комисията за привеждане на действащата правна рамка за спиртните напитки в съответствие с Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и за съгласуване на законодателството с новите правни инструменти на ЕС, по-специално що се отнася до предоставянето на информация за храните на потребителите и схемите за качество на селскостопанските продукти и храни.

1.2. По-специално ЕИСК подкрепя въвеждането на по-здрава връзка със селскостопанския сектор. Тази връзка е особено важна за качеството и репутацията на произведените в ЕС спиртни напитки.

1.3. Макар и ЕИСК по принцип да подкрепя направените промени с цел осигуряване на привеждането в съответствие с ДФЕС и облекчаване на законодателния процес, би било за предпочитане балансът да бъде изместен повече към актовете за изпълнение, а не към делегираните актове. В някои области възможността за дерогация следва да бъде напълно премахната.

1.4. ЕИСК признава сложността на процеса на преразглеждане и приветства поясненията и подобренията в такива области като правилата във връзка с посочването в етикета на съставните термини, загатванията и смесите на спиртни напитки, както и незапълнителното посочване в етикета на произхода на суровините. В предложението обаче са променени и някои други елементи, които трябва да бъдат преосмислени, както е посочено по-нататък в настоящото становище.

1.5. По отношение на географските указания ЕИСК приветства поясняването на правилата и процедурите за тях, както и значението, което се отдава на традициите и на местното/териториалното производство.

1.6. ЕИСК подчертава значението на запазването на настоящото равнище на защита на сектора на спиртните напитки, за да се гарантира оставането на добавената стойност и заетостта в Европа. Важно е мястото, където продуктът се дестилира и произвежда, и въведената промяна в терминологията не бива да предполага никакви значителни промени за сектора.

1.7. По отношение на представянето и етикетирването Комитетът предлага няколко подобрения в настоящото предложение, по-специално във връзка с това колко е важно да бъде избегнато всяко погрешно представяне или недоразумение по отношение на „имитация“ и „с аромат на“, което би могло да заблуди потребителите.

1.8. Въпреки че това не попада в рамките на конкретното приложно поле на предложението на Комисията, ЕИСК отново заявява своите предишни препоръки за необходимостта от последователен и всеобхватен подход на политиката, който да се основава на избягване на вредната консумация на алкохол, както и на насърчаване на отговорно консумиране, при което се избягват рисковете за здравето и консумацията на алкохол от малолетни и непълнолетни лица, не само за сектора на спиртните напитки, но и в по-общ план. В това отношение от ключово значение са информацията, образованието и повишаването на осведомеността и във връзка с това ЕИСК приветства многобройните инициативи на публичния и частния сектор.

2. Увод

2.1. С предложението за регламент Комисията си поставя за цел да приведе в съответствие съществуващия Регламент (ЕО) № 110/2008 ⁽¹⁾ относно спиртните напитки с Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). По принцип предложението разпределя разпоредбите, приети от Комисията по силата на посочения регламент, на делегирани актове и актове за изпълнение и въвежда като правно основание земеделския произход ⁽²⁾, чрез което да се подчертае по-здравата връзка със селскостопанския сектор.

2.2. Освен привеждане в съответствие с Договора за функционирането на Европейския съюз, настоящото предложението въвежда само някои незначителни технически изменения, чрез които да се преодолеят недостатъците при прилагането на Регламент (ЕО) № 110/2008 и да се съгласува нормативният акт с новите правни инструменти на ЕС, по-специално по отношение на предоставянето на информация за храните на потребителите (Регламент (ЕС) № 1169/2011 ⁽³⁾) и схемите за качество на селскостопанските продукти и храни (Регламент (ЕС) № 1151/2012 ⁽⁴⁾).

2.3. По-специално в предложението са пояснени някои правила за етикетирването във връзка със съставните термини, загатванията и смесите на спиртни напитки, за да се предотврати възникването на проблеми на вътрешния пазар. В предложението е включен и нов член относно посочването на произхода и са въведени по-ясни процедури за регистрацията на географските указания въз основа на Регламент (ЕС) № 1151/2012.

3. Общи бележки

3.1. ЕИСК приветства предложението на Комисията за осигуряване на привеждането на съществуващия Регламент (ЕО) № 110/2008 относно спиртните напитки в съответствие с ДФЕС и съгласуването на законодателството с новите правни инструменти на ЕС. Предложената рамка като цяло осигурява яснота и последователност по отношение на правилата за сектора на спиртните напитки.

3.2. ЕИСК отбелязва, че Комисията е провела консултации със сдруженията на производителите на спиртни напитки. Секторът на спиртните напитки в ЕС, чиито продажби в трети страни през 2015 г. възлизаха на над 10 милиарда евро, е част от хранително-вкусовата промишленост, която е най-големият експортен сектор в Европейския съюз. Секторът осигурява един милион работни места в производството и продажбите в Европа и поддържа тесни икономически и социални отношения със селскостопанския сектор. Приходите от акцизи и ДДС върху спиртните напитки са около 23 милиарда евро годишно. Между 1980 г. и 2014 г. обаче консумацията на спиртни напитки е намаляла с 32 %. Това намира отражение в отделните тенденции на „ориентиране към първокласвени напитки“ и консумация на „по-малко, но по-добри“ напитки. Например между 2000 г. и 2015 г. обемът на търговските продажби (на хотели, ресторанти, кафенета) е намалял с 8 % — до 23,5 милиона хектолитра алкохол, но тяхната стойност е нараснала с 30 %.

3.3. Въпреки че предложението на Комисията основно има за цел да осигури привеждането на законодателството в съответствие с ДФЕС, то също така дава възможност секторът на спиртните напитки да запази качеството и традиционните практики, както и да защити своята репутация на световно равнище. С предложението по-специално се внася яснота относно начина на производство на всяка напитка: суровини, минимално алкохолно съдържание за търговия, максимално алкохолно съдържание за дестилация, период на зреене, изисквания за подслаждането и т.н. Разграничението между категориите спиртни напитки спомага да бъдат защитени разнообразните традиции.

3.4. ЕИСК подчертава колко е важно да бъде заздравена връзката със селскостопанския сектор. За производството на спиртни напитки следва да бъдат разрешени само селскостопански суровини, което от своя страна ще гарантира пазар за основни селскостопански продукти.

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 110/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 15 януари 2008 г. относно определението, описанието, представянето, етикетирването и защитата на географските указания на спиртните напитки и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 1576/89 на Съвета (ОВ L 39, 13.2.2008 г., стр. 16).

⁽²⁾ Член 43, параграф 2 от ДФЕС.

⁽³⁾ Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. за предоставянето на информация за храните на потребителите, за изменение на регламенти (ЕО) № 1924/2006 и (ЕО) № 1925/2006 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 87/250/ЕИО на Комисията, Директива 90/496/ЕИО на Съвета, Директива 1999/10/ЕО на Комисията, Директива 2000/13/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2002/67/ЕО и 2008/5/ЕО на Комисията и на Регламент (ЕО) № 608/2004 на Комисията (ОВ L 304, 22.11.2011 г., стр. 18).

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) № 1151/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 21 ноември 2012 г. относно схемите за качество на селскостопанските продукти и храни (ОВ L 343, 14.12.2012 г., стр. 1).

3.5. Направените промени с цел осигуряване на привездането в съответствие с ДФЕС и облекчаване на законодателния процес като цяло са положителни. Би било по-подходящо обаче балансът да бъде изместен повече към актовете за изпълнение, а не към делегираните актове. В някои области възможността за дерогация следва да бъде напълно премахната, особено ако предполага значителни промени. Например Комисията иска да разполага с правомощия (член 16, параграф 3) да изготвя делегирани актове, за да разрешава наименованието на дадено регистрирано географско указание да се посочва на езика на съответния експортен пазар, когато посочването на такава информация е задължително, т.е. когато спиртните напитки не биха могли да навлязат на пазара без тази информация. Действащият регламент на ЕС обаче вече дава възможност на производителите да направят това, но тази разпоредба е премахната от текста за привездане в съответствие. Съществуващата в момента възможност следва да бъде върната и в такъв случай няма да има никаква нужда от делегиране на правомощия.

3.6. Едно от основните опасения на производителите на спиртни напитки е свързано със запазването на традициите и системата на географските указания за спиртните напитки. Като цяло ЕИСК приветства поясняването на начина на прилагане на правилата за географските указания за спиртните напитки.

3.7. Въпреки че това не попада в рамките на конкретното приложно поле на предложението на Комисията, ЕИСК отново заявява своите предишни препоръки за необходимостта от последователен и всеобхватен подход на политиката⁽⁵⁾, който да се основава на избягване на вредната консумация на алкохол, както и на насърчаване на отговорно консумиране, при което се избягват рисковете за здравето и консумацията на алкохол от малолетни и непълнолетни лица, не само за сектора на спиртните напитки, но и в по-общ план. В това отношение от ключово значение са информацията, образованието и повишаването на осведомеността. ЕИСК отбелязва, че частният сектор участва в много инициативи и социални програми в целия ЕС, които показват, че е възможно да бъде намалена злоупотребата с алкохол, особено сред младите хора⁽⁶⁾.

3.8. В предложението на Комисията не е включен въпросът за посочването на съставките и на информация за хранителната стойност върху етикетите на спиртните напитки. ЕИСК отново изтъква обаче че, потребителите имат право на достоверна и балансирана информация относно алкохолните напитки, която да им помогне да вземат информирани решения за тяхното потребление⁽⁷⁾. Микро- и малките производствени предприятия биха имали нужда от подкрепа, за да прилагат правилата. Комитетът е готов да участва в провеждащото се понастоящем обсъждане, открито от публикувания наскоро доклад на Комисията⁽⁸⁾ по този въпрос.

4. Конкретни бележки

4.1. ЕИСК признава сложността на процеса на преразглеждане и приветства поясненията и подобренията в такива области като правилата във връзка с посочването в етикета на съставните термини, загатванията и смесите на спиртни напитки, както и незадължителното посочване на произхода на суровините в етикета. В предложението обаче са променени и някои други елементи, които трябва да бъдат преосмислени, например:

- замяната на всички изрази „и/или“ с различни изрази не бива да води до каквото и да е погрешно тълкуване и объркване. Поради това ЕИСК предлага да се използва съображение, в което да се подчертае, че всички изрази „и/или“ са заменени с еквивалентни по смисъл и че Комисията няма намерение да променя смисъла на разпоредбите на Регламент (ЕС) № 110/2008;
- определенията на производствена практика и ароматизант трябва да бъдат пояснени;
- терминът „техническо досие“ е заменен с термина „продуктова спецификация“, за да се хармонизират правилата в четирите сектора на географските указания (хранителни продукти, вина, спиртни напитки и ароматизирани вина). За да се избегне всякакво погрешно тълкуване обаче, следва да се добави съображение, за да се уточни еквивалентността на двете понятия.

4.2. В член 8, параграф 5 от предложението на Комисията се посочва, че търговските наименования, допълнени с термина „с аромат на“ (или други подобни термини), могат да бъдат използвани за обозначаване на ароматизантите, които имитират спиртна напитка, или използването им за производство на храни, различни от напитки. Комитетът счита, че тази разпоредба би могла да е заблуждаваща за потребителите.

⁽⁵⁾ ОВ С 318, 23.12.2009 г., стр. 10.

⁽⁶⁾ Вж. например: Поведение на децата в ученическа възраст във връзка със здравето (Health Behaviour in School-aged Children — HBSC, 11-, 13-, 15-годишни) — обобщение на основните констатации от последното проучване на HBSC, публикувано през 2016 г.: <http://spirits.eu/files/98/cr.as-095-2016-hbsc-survey-2016-key-messages-final.pdf>; Проект за проучване на употребата на алкохол и други наркотици в европейските училища (European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs — ESPAD, 15-16-годишни). Проучването ESPAD показва, че вече 86 % от европейските ученици посочват, че „не са се напивали“ през последните 30 дни. Случаите на интоксикация са намалели с 23 % (от 2003 г. насам). Честотата на епизодичната консумация на големи количества алкохол наведнъж е намалела с 28 % след нейния връх през 2007 г. (от 18 % през 2007 г. на 13 % през 2015 г.). Тези положителни тенденции се наблюдават както при момчетата, така и при момичетата.

⁽⁷⁾ ОВ С 332, 8.10.2015 г., стр. 28

⁽⁸⁾ Доклад на Комисията до ЕП и Съвета относно задължителното етикетирание на списъка на съставките и обявяването на хранителната стойност на алкохолните напитки, COM(2017) 58 final — 13.3.2017 г.

4.3. За да се запази добавената стойност за производителите и да се защитят интересите на потребителите, ЕИСК подчертава значението на запазването на настоящото равнище на защита на сектора на спиртните напитки, когато се говори за „място на производство“, а не за „място на произход“. Новата терминология не бива да предполага никакви значителни промени за сектора на спиртните напитки, като критичната точка е мястото, където продуктът се дестилира и произвежда.

4.4. Държавите членки носят отговорност за наблюдението на незаконното използване на защитените географски указания, а Комисията следва да бъде информирана за прилагането на правилата в държавите членки, като по този начин се осигурява подходяща рамка, така че фалшивите напитки да могат да бъдат отстранявани от пазара.

4.5. Приветстваме процедурата по предявяване на възражения, която позволява на заинтересованите страни да постигнат съгласие, тъй като тази процедура е по-малко обременяваща, без това да се отразява на резултатите.

4.6. Регистърът на географските указания на спиртните напитки, който заменя приложение III, следва да се разглежда като начин за модернизиране на модела, без да се засягат правата, задълженията или прозрачността на системата.

Брюксел, 29 март 2017 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Georges DASSIS
